

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

15 de Receptatoribus latronum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

culum est, & διαθηκῶν seu dietarii, ministri dietæ: siue cum Varone etiam, dietam dictam latine putes, quod in ea per diem ederetur.

¶ Directarius ꝑ quoque mihi videretur fur ille, quem scribit Martianus. in l. hac lege 11. §. 1. ad leg. Julia. peculat. libr. 48. P. tit. 17. inuentu in arcula. in templo deposita inclusum, qui post clausum ostium de arca exibat, & de templo multa subtrahens, in arculam se referebat: deprehensum autem eum qui capsam deposuisset & conuictum, Verum & Antoninum Cæsares in insulam deportasse.

¶ Directariis furibus similes in pœna sunt sacculati, d. leg. prima, de effractor. & l. saccularii, de extraordin. crimin. dicit hoc nomine ab Vlpiano, dicit leg. saccularii, quod vetitas artes exercentes in sacculos, partem subducunt, partem subtrahunt. Sic enim ego distingo, vetitas artes exercentes in sacculos, id est, super, contra sacculos, partem, scilicet, sacculorum, subducunt, partem subtrahunt: Non autem, vt vulgo interpungitur, lego, vetitas artes exercentes, in sacculos partem subducunt, &c. Nunquam alibi de sacculariis dicit se legisse Budæus, in annota. poster. ad P.P. in l. saccularii, sed de calculariis, quos similes dicit Aristoteles dialecticis. Verum non satisfacit, nec quod explicat Accursius, in d. l. saccularii. Proinde arbitror saccularios fures esse, qui sacculos, id est, crumenas vel caute subducunt, id est, auferunt inopinantibus, vt ex Plauto constat, in Curculione.

Propino, inquit, magnum poculum, ille bibit, Caput ponit, cum dormiscit: ego es subduco annulam.

Et Virgilius. Eclog. 3.

Et succis pecorū. Et lac subducitur agnis.

Et sacculis pro crumenis vti homines nemo ambigit, vt apud Horatium 1. Ser. Satyr. 1.

Coniectis vndique succis

Indormis inhiant.

¶ Crumenas quippe, nempe κραδίνα, suspensio sacculorum facit: nam κραδίνα, vnde crumena suspensio est. Sæpius enim geruntur suspensæ viris crumenas, quas excindunt fures isti saccularii, vel e peris subripiunt. Vocat Aristophanes hos κραδινάβητες, hosque inferorum accolæ constituit. Sic enim Æacus apud eum Xanthiam alloquitur, Aristoph. in nebulis, de descensu Euripidis ad inferos,

ἔπε δὴ κραδίνας ἐνεπίδης ἐπαδείχοντο
τοῖς λαοπόδοις καὶ τοῖς κραδινάβηταις,
καὶ τοῖς παρὰ τοῖς ποταμοῖς καὶ περὶ τοῖς ἕρμασι
ἐπερὶ ἐς ἐν ἀδύπλοισι.

Id est:

Quando autem descendit Euripides, ostendebatur
Spoliatoribus, crumenarum incisores,
Et parricidis, & muri fossoribus,
Quæ est in inferno multitudo.

¶ Consideratur ꝑ & in furto fides, quam habemus illis, quibus res committimus, & a quibus tamen decipimur: vt in domesticis furibus obseruatur. Proinde & nauæ, vectores, & aurigæ, qui mediante mercede vina transportant: si sub dio, aut in suis domiciliis, aut in diuerforiis, ex vasis auferant inficis dominis, & rursum aqua iniecta repleant, infamia delicti creque multari, & corpore castigari statuit Carolus Quintus Maximilianus in comitiis habitis Augustæ Vindellicorum, anno domini 1548. articulo decimosexto, politiæ. Placuit & senatui Parisiensis, Pap. lib. 23. rapso. arest. tit. 9. art. 1. 10. Februarii 1550. huius criminis actos reos multa infamie publice notari, id est, emenda, vt dicimus honoraria, virgisque cædi, & insuper multa in flicum regis coerceri: cum comminatione, vt si postea in idem crimen incidissent, laqueo suspenderentur. Videntur hi præter furtum admiffum flagellare hoc modo, & deteriorem reddere annonam, & emtores vini decipere, dum subtracto vino aquam miscent.

¶ Vnde ꝑ & lege Julia de annona puniri debent, de qua antea diximus. Alia obseruanda peristafis temporis est noctis. Quia, vt diximus, grauius noctu, quam interdiu furari: debitum enim est, num cædis potius, quam furti causa inueniantur imminere ædibus & dominis. Quare & illos occidendi data est potestas lege duodecim tabul. vt docuimus in Cornelia de ficiariis lege. Grauius tempore nundinarum, in quibus omnis securitas mercatorum exigitur, & palam res venales sunt. Grauius quoque

Carolus Quintus, Constitutio de causis capitalib. art. 168. punire eos, qui ligna secuerint in alterius sylua, diebus festiuis aut noctis, quam alio tempore. Duplex enim scelus, & festos dies violare onere seruili, & male agere.

De Receptoribus latronum. Cap. 15.

Lib. 47. P. tit. 16. Lib. C. tit. 32. & 39.

- 1 Receptores furorum, vt latrones puniantur.
- 2 Receptores personarum furum, an puniantur vt fures.
- 3 Latronibus per fugium dantes quomodo puniendi.
- 4 Latrones recipiens scienter vt puniatur.

Pessimum, ꝑ inquit Martianus, l. 1. de recep. P. Vlpian. in l. con- gruit 31. de offic. præf. P. genus receptorum, sine quibus diu- mo latere potest: ideo precipitur, vt perinde puniantur atque latrones. Quod & Cæsares probarunt, l. 1. de iis qui latro. & alio crim. reo occulsa, libr. 9. C. tit. 32. & alii Iurifconsulti, Vlpian. in l. 3. §. non tantum, de incend. ruin. & nauif. lib. 47. P. tit. 9. si fiant scilicet delictum. Sic enim Honorius & Theodosius CC. expri- munt. l. crimen 9. ad leg. Jul. de pub. C. Crimen, inquit, non dissi- mile est rapere, & ei qui rapuit, raptam rem, scientem delictum ser- uare. Tunc enim participes sceleris sunt, & eadem pœna digni, l. si quæquam, in fine 29. de epis. & cler. C. cum simul. ibi nota. in gl. fin. quia & fures. Qui nouit furem, nec indicat, fur quidem non censetur, sed qui celat, l. qui vas 49. §. qui furem, de furt. P. Et id- eo qui res furtiuas scienter a fure custodiendas suscipiunt, furi pœnali actione & de susceptis tenentur, l. eos qui a seruo 14. de fur. C. §. sed hæc actiones, de ob. qua ex del. nasc. In dubio tamen, si res furata reperitur apud tertium seu apud alium, quam furem, si is est persona mala famæ, præsumitur fur, Ang. in tract. malefic. in ver. & vestem celestem num. 19. Ex hoc tamen non oritur indi- cium sufficiens ad condemnationem, sed bene ad torturam: pot- tissimum, si apud eum res absconsa inueniatur, Barto. ad l. fin. de quest. Alb. de Roja. in l. incisilem, C. de furt. tractat. Jul. Clarus, lib. 5. sentent. §. fin. q. 21. vers. si res furata. Nam nec iusta est suspi- cionis furti excusatio, dicere emtam rem fuisse a fure, nisi illum indicet. l. 2. & l. ciuile, C. de furt. Nam tunc præsumitur furatus esse, & tenetur domino restituere, nullo restituito pretio: non obstante contraria quacunque consuetudine, d. decif. 151. c. 1. bo- lo. & ibi Ausfer. Bald. l. fin. de hered. insti. P. Non enim licet e- mere rem furtiuam scienter, l. 2. de fur. non pignori capere, leg. si seruus cuiusdam, de condit. in deb. P. l. eos, C. de fur. Et sine dubio receptorum furtiuarum scienter rerum, eadem pœna quas fur, puniendum arbitrari: ita enim focus conuincitur. ¶ At ꝑ in ce- lantibus tantum personas furum, subfistio: puniendos namque opinor, sed mitius. Nam potest quedam esse misericordia (est in- tempestiua, quæve pœnam meretur, leg. si hominem, de pos. P. propter quam iudicibus indicare furem noluit: forsan sperans eum in meliorem frugem mutandum. Et interetl hominis, hominem affici beneficio, l. seruus ea lege, de ser. ex. port. P. propter illam naturalem inter homines coniunctionem, qua nefas hominem homini insidiari, leg. vi vim, de iusti. & iure. Et ita quæ affectione ob consanguinitatem, vel affinitatem, latrones vel reos criminum occultant, non sunt in pari crimine, ac ii, qui oc- cultant nihil ad se pertinentes: neque tamen omnino absoluen- di, neque etiam seuerè puniendi l. si, de recep. P.

¶ Sicuti ꝑ qui pecunia accepta, cum possent apprehendere; latrones, per fugere sinunt: quia non misericordia humanita- tis, sed fordes id persuaserunt, puniendi grauius sunt, ca. qui cum fure, capit. 4. de furt. apud Gregorium, & ibi vide gloss. & leg. prima, §. fin. de recep. in P. leg. secunda, de iis qui latroc. occul. C. Illis enim pietas excusationem, non immunitatem omnino dant istis lucri auaritia pœnam auget. Carolus Magnus, in constitution. capitula. in iis quas addidit ad legem Langobard. capit. 7. & in leg. Langobard. libro primo, titul. de furt. & se no corrupto, eos, qui cum possent apprehendere, latronibus studiose per fugium dant, conuictos statuit ad damnum, & res, pro quibus fures & latro- nes tenebantur, condemnari. Abigeorum receptoribus exsilium decem annorum extra terram Italicam Callistratus refer- fert irrogatum, Callistratus. leg. final. §. fin. de abigeis in l. m. de c. Lex Langobardorum Caroli Magni est, lib. 1. leg. Langobard. de latrone forbaniso, tit. de fur. Si latronem forbanisum liber homo sus- cepit

ceptis: 17. solidos componat: si servus fuerit. 125. idem percussus omnibus...

vel reineri non procuraveris, nec indicaveris. ¶ G. Atianus, ¶ Valentinianus & Theodosius, supplicium corporale vel dispendium...

DE INIURIIS ET CONTUMELIIS. LIBER XXXVIII.

Quid Iniuria seu Contumelia, & an sit vindicanda. Cap. 1.

Lib. 4. Instit. tit. 4. Lib. 47. P. tit. 10. Lib. 9. C. tit. 35. Lib. 5. Decret. tit. 36. Lib. 5. Sex. tit. 8.

- 1. Iniuriarum cum furto assensas. Et 19.
2. Iniuria equo animo perferenda.
3. Iniuria quid. Et unde nomen sit contumelia quid.
4. Contumelia, & iniuria differentia.
5. Et ut vindicatur.
6. Iniuriarum servi vel liberi poena extraordinaria.
7. Iniuriarum legis Cornelii Sylla capita.
8. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
9. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
10. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
11. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
12. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
13. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
14. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
15. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
16. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
17. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
18. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
19. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.
20. Poena pecuniaria criminum in corporalem convertitur ob inopiam debitoris.

Et certe prudentes viri norunt, & qui iniurias inferri aliis Christiane agere ferunt, id potius extra patientis causam esse, & veluti vi externa contingere. Quae enim cura aut diligentia, ait Iulianus Jurisconsultus in l. ad eos 19. commo. in P. consequi possumus, ne aliquis nobis damnum iniuria det? ¶ In iuria dicitur generaliter id omne quod sit non iure iniuria sine iure, l. 1. de iniur. §. 1. eod. tit. apud Iustin. Paterque hoc genus latius, quam instituta tractatio, in qua iniuriae species examinanda, nempe contumelia quae iniuria dicitur, dicta ea contumelia ex sententia Vlpiani, a contemnendo, leg. 9. §. contumelia, eod. Seneca. lib. 2. ad Serenum, quo mod. in sapient. non cadit iniuria. cum tractat in virum sapientem non cadere iniuriam, tradit iniuriam hoc habere et propositum, aliquem malo afficere: & omnem iniuriam esse diminutionem eius in quem incurrit. Nemo enim, inquit, iniuriam potest accipere sine aliquo detrimento, vel dignitatis, vel corporis, vel rerum extra nos positarum d. l. 1. §. omnem quidem, de iniur. Hæc certe iniuria insolens & petulans, recte dicitur Græcis esse. Dixere & Græci dicitur contumeliam verborum, & atrocem iniuriam: ut apud Demosthenem, ὁ πρῶτος ἵμαρ ἵσθη χερσὶν ἀδίκων, τὸτο δὲ ἐστὶν ἄδικα, id est, ut nostrum prior alteri manus intulerit, hoc enim est alicuius est erimen atrocis iniuria. Eratque prodita actio τῆς ἀδικίας seu χερσὶν ἀδίκων eius atrocis iniuria.

¶ Ceterum ¶ contumeliam in contemtu solo, & nauseantis solius esse animi putat Seneca in proxime citato lib. & minore iniuriam quamque leges nulla dignam vindicta putant. Cuius affectum moueat humilitas animi contrahentis se, ob factum dictumque in honorificum, ut ille me hodie non admittit, cum alios admitteret. sermo enim meum superbe auerfatus est, aut palam risit, & non in medio loco, sed in imo collocauit, & sic de aliis huiusmodi notæ: in que fere delicati & felices incidunt. Et vtriusque Terentianus in Adelphis, act. 4. Sc. 3.

Omnes quibus res sunt minus secunda, magis sunt nescio quomodo suspensosi: ad contumeliam omnia accipiunt magis. Propter suam impotentiam se semper credunt negligi.

¶ Ab initio lege 12. tabu. lex satis indulgens fuit, & mollis in contumeliam inferentes: Si iniuriam, inquit Gellius lib. 20. c. 1. alteri facit, viginti quinque ario poena sentio. Non probatur hæc legem Q. Labeo: sed necetas postea secuta, quando L. Neratius, homo egregie improbus, atque immani recordia, pro delectamento habuit, os hominis liberi manus suæ palma verberare, quem servus sequebatur erumenam assium plenam porritans, cui iubebat statim secundum duodecim tabulas numerare quinque & viginti asses ei, quem de palmarat. Et propterea praetores hæc abolere legem & relinquere censuerunt iniuriarumque æstimandis, se recuperatores datus edixerunt. ¶ Proinde Hermogenianus, l. fin. 45. de iniur. in P. de iniuria nunc extra ordinem, ex causa & ex persona statui solere tradit, ut servi flagellis casti dominis restituantur: liberi vero humilioris quidem loci, fustibus subiciantur: ceteri autem vel ex filio temporali, vel interdictione, rei coercentur. Vsu forensi gallico receptum est, & multa duplex honoraria, & numeraria irrogetur iniuriarumque.

¶ Fuit ¶ & auctor legis alicuius iniuriarum Cornelius Sylla, de qua meminit Venuleius, l. hos accusare 12. §. fin. de accusa. P. minoris eam quam servi mereantur. Explicat autem Vlpianus tria capita habuisse. l. lex Cornelia, §. de iniuriis in P. si quis pullatus, si verberatus, si cuius domus vi introita sit. Id ipsum firmat Iustinianus, §. sed & lex Cornelia, eo. tit. ¶ Qui ¶ & Martianus, §. poena, eod. apud Iustinianum, notat ex lege Cornelia actionem iniuriarum civiliter moveri posse, condemnatione æstimatione iudici: faciendæ, scilicet habita ratione temporis, quo facta, non

Demonet ¶ tractatio absoluta furto, ut subiungamus de iniuriis tractationem: quia & Iacobus Aretinus & Bartolus in l. licitatio. §. quod illicite. nu. 2. per §. illum, de publica. in P. dicunt furto iniuriam esse. ¶ Panætius ¶ lib. 2. de officiis, quem refert Gellius, lib. 13. c. 26. vitam hanc hominum qui prodesse sibi suisque volunt & vtili esse, expostam iniuris & contumeliis declaravit: verum uti Panætius ad certandum vocati, proiectis alte brachiis consistunt, caputque & os suum manibus oppositis, quasi vallo præmuniunt, membraque omnia priusquam pugna mota est: ita animus atque mens viri prudētis, aduersus vim & petulantiam iniuriarum, omni in loco, atque omni tempore prospiciens, debet esse erecta, ardua, solida, expedita, nunquam conueniens nalsquam aciem suam flectens Dicebat & Græcus quidam lib. collectionum sentent. Græcorum, veterum Comicorum, capit. 4.

ἡδὼν ἄδων ὁδὲ μισοκώτερον, ἔσ' ἢ δὴν ἀδὲ λοιδορούμενον ὀφείν. ὁ λοιδορῶν δὲ ἐὰν ὁ λοιδορούμενος μὴ ἀποσπῆται λοιδορεῖτ' ὁ λοιδορῶν. Id est: Suavis nihil, nec musis aptius est, quam ferre posse conuulsam. Qui enim conuulsus petit, si petitus. Dis mulauerit, conuulsus patitur conuulsia inferens.

